

גיליון 77

יולי 2021 • תמוז ה'תשפ"א

מוֹטִיב

על שם ליאורה דיין

ירחון בנושא שירה וספרות עברית

;

דְּבַר קֶטָן

ר"ס אלה
הודי ארגוב
תמר גיל
אירית כהן־נרגאון
גלית עינב
עירית ענבר
קובי פרידחי
שושנה קרבסי
גאולה שינה
דנה שניצר־משיח

גיליון 77 מתחיל...

בגיליון הזה לא תפגשו גיבורים גדולים. למעשה, הפעם רצינו אותם קטנים. כמה שיותר קטנים.

תמצאו כאן שירים וסיפורים שמתבוננים בדברים הזעירים, ואף הזעירים יותר מהזעירים - המולקולה, הזרע, האבק, הרחש הדק - ונגלה יחד איך דווקא הדברים הקטנים יכולים ליצור כובד משמעות, שינוי גדול ומלוא עוצמה של רגש.

קריאה מהנה,

אלירן דיין, יאיר בן-חור, רובי גורדון, עמליה ויניק

מפתיע, אבל המילה Miniature (מיניאטורה, דגם מוקטן) לא מבוססת על המילה "מיני", שהיא הקיצור של "מינימום".

המילה "minimum" נגזרת מ-minimus הלטינית, שמשמעותה קטן ביותר, או מעט ביותר.

לעומת זאת, המילה "miniature" נגזרת ממקור לטיני אחר: minium, שהוא פיגמנט אדום שעשוי מכספית גופריתית, ושימש לקישוט אותיות בספרים עתיקים ולעיטור של האותיות בציורים קטנטנים. עם הזמן משמעות המילה התרחבה לתיאור ציורים או דיוקנאות קטנים, ומשם גם לפסלים קטנים וחפצים אחרים.

ירחון "מוטיב" הוא כתב עת מקוון לעת עתה המתפרסם אחת לחודש. כל גיליון יעסוק בנושא שהמערכת תבחר, ויפורסמו בו עשר יצירות.

העבודה בירחון מתבצעת בהתנדבות מלאה, אי לכך אין לצפות לתגמול כספי כלשהו על פרסום יצירות, לרבות לא לתמלוגים כלשהם; בשליחת יצירה לפרסום מאשר היוצר את אפשרות פרסומה בירחון, ולא יהיו ליוצר השגות או טענות באשר לפרסום או לאי-פרסום יצירתו בירחון.

ליאורה דיין ז"ל הייתה אוהבת אדם. אהבתה הגדולה ביותר הייתה למילה הכתובה ולקריאת ספרות ושירה, ואותם קראה עד סוף ימיה.

ירחון "מוטיב" נוסד לזכרה ונושא את שמה.

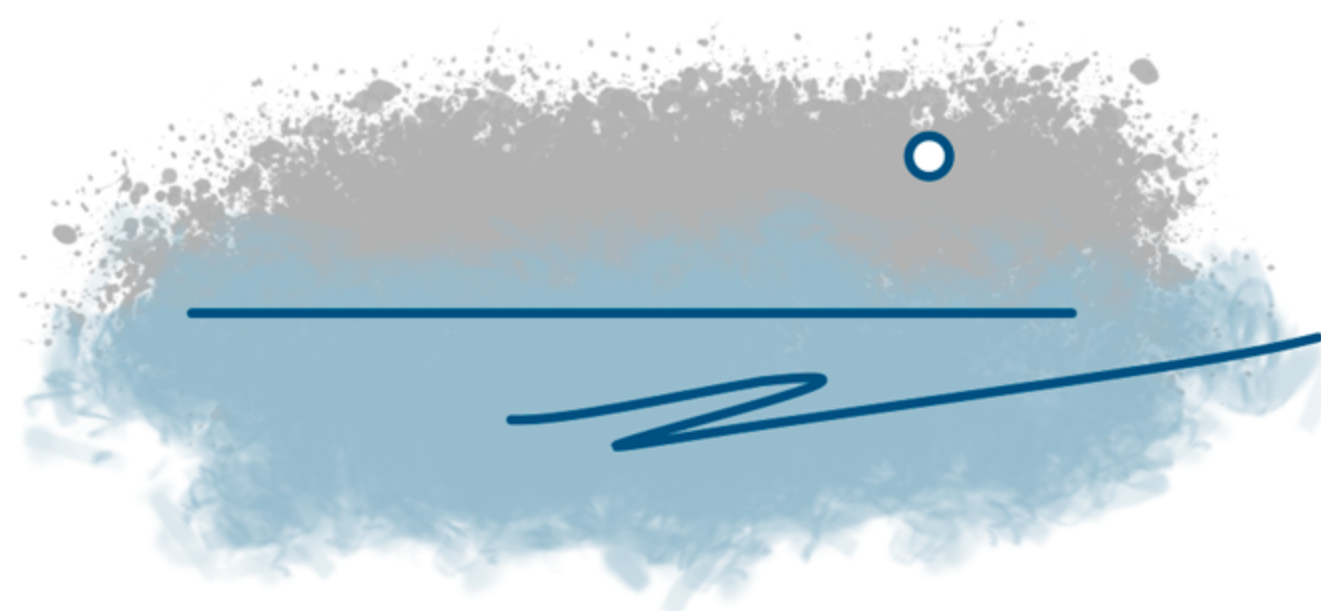

חוף הצוק היה מלא למרות השעה המאוחרת. הרוח הנעימה והאווירה המשוחררת כמו הכריזה שמגפה עולמית הסתיימה והקיץ מתחיל. רגליי נשאו אותי דרומה לאזור שבו אפשר היה לחוש את הרוח הקרירה ולהריח את מלח הגלים.

על ספסל אחד ישבו שניים. בני עשרים וקצת ועיניים בוהקות. היא מדברת בהתלהבות מהוססת והוא, כיפה לראשו, מקשיב לה בשתיקה ובחיוך נבון. ימינו מחזיקה את שמאלו, מצווה עליו להקשיב בלי לגעת.

חלפתי על פניהם וירדתי יחף אל החול, ממשיך לכיוון שהחושך שולט בו. אתמול היה ראש חודש והירח נשאר במיעוטו. נשארתי לבדי עם גלי הים, מרגיש איך כל צעד רגליי שוקעות יותר בין גרגירי החול החמימים. לפתע שמעתי קולות עמומים, צלליות של גבר ואישה, שוכבים על החול, אוהבים. הם לא הבחינו בפסיעותיי והמשכתי ללכת, משאיר את תשוקתם הבוערת מאחור.

כשהתיישבתי לבסוף על החול, נגלתה אליי בתוך החושך בנקודת אור רחוקה. איני יודע אם זו ספינה גדולה, מפרשית קטנה או אסדה. בעיניי הייתה זו אלומת אור יחידה וקטנה שהביטה ישירות אליי. אני הישרתי אליה מבט בחזרה, יחד הקשבנו דקות ארוכות לגלים המתנפצים עד שהראתה לי שאיני לבדי ומעליי זורחים כוכבים.

בְּמַעֲבַדַּת הַמַּחְקֵר בְּנִפְשֵׁי
מְחַפֵּשׂ אֶת הַמּוֹלֵקוּלָה
שָׂבָה אוֹכֵל לְהַפְנִים
אֶת כָּל עֲרֵמוֹת הַדְּבָרִים
הַשְּׂנוּאִים עָלַי

אֲז אֲגִיעַ לְאֶשׁר
לֹא גְבוּלוֹת.

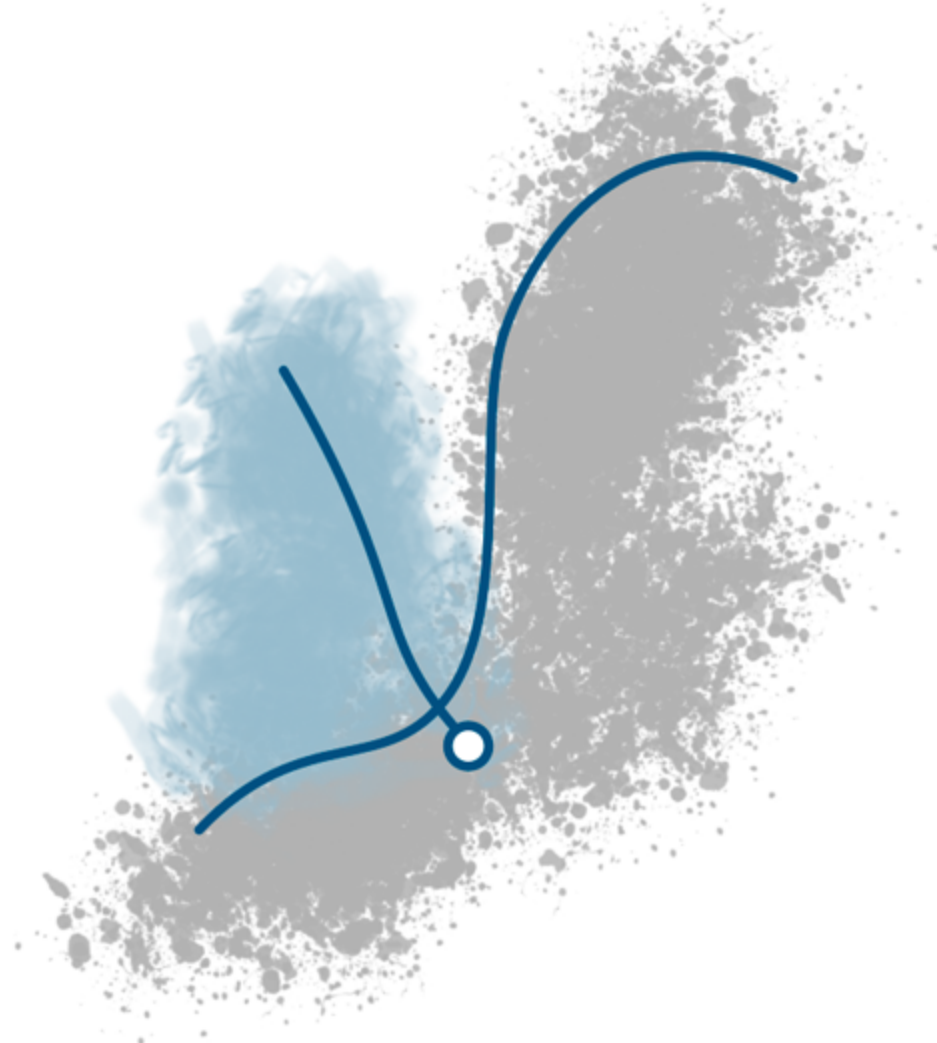

לא יאמן באילו מקומות
מוצא לו זרע אחיזה.
ראיתי עץ נולד
מבין ירכי סלעים ומשברים.

ואין האבן יודעת קיומו בין זרועותיה
ואין היא חומלת או אוהבת אותו
ולכאורה אין בינה לבינו דבר.
האבן בקיומה, העץ בקיומו.

זה הוא שיצטרך
להמציא כל יום מחדש
את פח האחיזה הנורא
אשר אינו כלל רשות נתונה
כי אם הכרח להיות
ליצר נואשות משמעות
להצדיק את הבקע המכאיב
ששרשיו הותירו
כופים על גדר אבנים
שתהיה לגדר חיה
עבור מישהו.

גַּם כְּשֶׁנִּמְאָס לִי מִבְּנֵי הָאָדָם וְתוֹצְרֵיהֶם
אֲנִי עֹדֵין מִתְמַלֵּאת תְּקִנָּה
לְמִרְאָה שְׂרֵשׁ לְבֵן וְדָק
שְׂצֻמַּח מִבְּצֵל שְׁהִנַּחְתִּי בַּמַּיִם
לְפָנַי יוֹמַיִם.

בְּחֵדֶר הַנְּתוּחַ

מִתְאַרְגְּנִים

חֵלֹק פְּתוּחַ מְאַחֵר

מִחַט גְּדוּלָה

כּוֹפְפֵי אֶת הָרֹאשׁ

אֶל תְּזוּזֵי

הַמְּכֹנֶה לֹא עוֹבְדָת

תְּחַלֵּיךְ מִנְג'טָה

תַּעֲשֶׂה רִיסְטֵרְט

מְחַטָּאִים אֶת הַכְּלִים

מְנוֹת דָּם מוֹכְנוֹת?

צָרִיךְ לְהוֹצִיא לָהּ אֶת הָעֵגִיל

בּוֹא נוֹצִיא לָהּ אֶת הָעֵגִיל

מוֹצִיא אֶת הָעֵגִיל

גּוֹלָה מִתְגַּלְגֶּלֶת אֶל הַרְצָפָה

אֲחוֹת חֵדֶר נְתוּחַ

יּוֹרְדָת לְקֶרְקַע

תְּרָה בְּעֵינֶיהָ

תְּרָה בְּרֹאשָׁהּ

מְחַפֶּשֶׁת לְאַרְךְ הַחֵדֶר

גּוֹלָה קֶטְנָה

שֶׁל עֵגִיל קָטָן

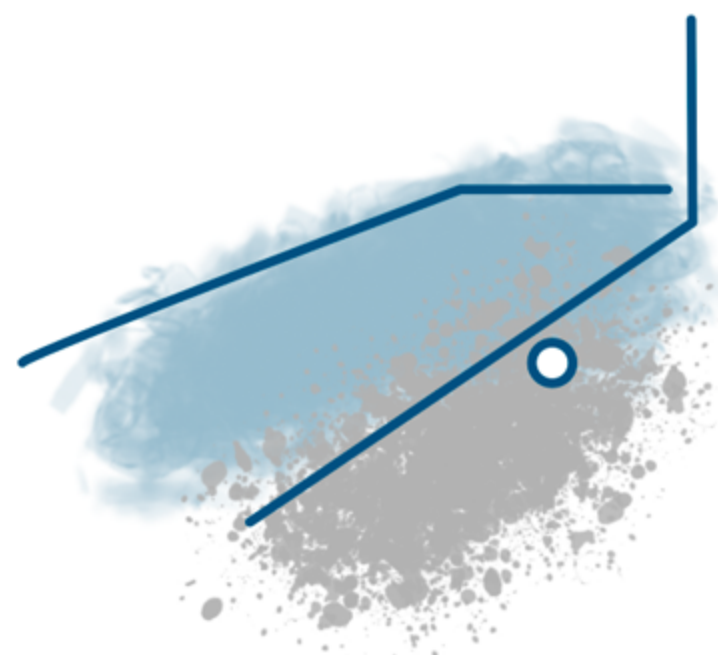
שֶׁל מְטַפֶּלֶת

שְׁשׁוֹכֶכֶת

עַל מִטַּת חֵדֶר נְתוּחַ

בְּחֵלֹק פְּתוּחַ מְאַחֵר

הַכֵּל חָשׁוּב.

כשהזנת הצלחות שזה עתה שטפה חשפה לראווה את הרשת המטונפת שעל פתח הניקוז של הכיור, היא מצאה את עצמה נזכרת. מדריכת השיקום הממושקפת קראה ברקע "כל הכבוד" וגם "את מספיקה ממש יפה היום", אך מילותיה של הזרה חלפו על פניה באפרוריות עת שנזרקה אחורה במהירות של תשעים קילומטרים לשעה.

היה זה שוב הריח ההוא. היא ישבה אז בסלון ובכתה כי הכול הציף אותה, מצחנת שאריות המזון הרקובות שהצטברו בינות הכלים ועד לצחוק הילדים מחוץ לחלון דירת שני החדרים, כשחלחלה אליה ההבנה שהיא כבר לא מסוגלת לעצור בעד צערה עבור כל נשמות העולם העצוב הזה, העולם העצוב שבו בחרו להיות זה לזה למפלט.

הוא אמר לה, "תירגעי. את תהיי בסדר". היא התקשתה לנשום באופן סדיר ואמרה לו שהיא מרגישה כמו אליס בארץ הפלאות לאחר שזו נגסה בעוגה שגרמה לה לגדול עד כדי כך שדמעותיה גרמו לסובבים להסתכן בטביעה תחת כובדן. הוא לקח עוד שאיפה מן הסיגריה המגולגלת ושתק. מילוייה עלה כמאתיים שקל מתקציבם השבועי הדל, והבטיח לה שקט זמני מן האינסטינקטים ההישרדותיים שהשרישה בו מציאות חיו.

במחלקה הסגורה מישהי שאלה על הטבעת. "למה רצית למות אם את אוהבת אותו?" תהתה בפניה בתמימות של אלה שלא כפופים עוד לעכבות החברה הנורמטיבית, והיא שתקה כי לא ידעה בעצמה כיצד ליישב את הדיסוננס הזה, אפילו בתחום השיפוט הצר שבין רקותיה.

היא התכוונה לתלות את עצמה חודש לפני החתונה. אביה התקשר אליה שעה לפני שהתוכנית יצאה אל הפועל, שאל אם כבר לקחה כדורים. היא ענתה בקול חנוק שטרם. "למה את תמיד חייבת לחבל בְּהַכוּל?" סינן בזעם, "כבר אין לך סיבה, את הולכת להתחתן. למה את לא מסוגלת לקבל את זה שטוב לך?"

אז היא אמרה לעצמה, אין בעיה אבא. אני אקח כדורים. אולי מספיק מהם, כדי שאם אתעורר יהיה סיכוי שאתחרט.

הרופאה האחראית הורתה לאסור עבורה ביקורים של בני משפחה ושל הארוס. היא בכתה אז בזעקות שבר מולה, התחננה: "אבל אני אוהבת אותם כל כך!". הרופאה השיבה לה במבט כחול אדיש, "אילו אהבת אותם באמת, לא היית מנסה למות".

היא לא הפסיקה לייבב ביומיים שלאחר מכן, אך בימי האשפוז הבאים הצליחה להסתגל לשקט של המחלקה: לחצר העירומה מפרחים ולמטופלות שניגשו לדלת הצוות בשביל סיגריות אחת לשעה כמתוך התניה פבלובית; לכיור שהיה מתרוקן מעצמו ולעולם לא צובר את צחנת עקבות העבר.

כשהשתחררה היא הפכה שקטה יותר, כאילו קיבלה על עצמה את גורלה. הם דחו את החתונה ועברו לדירה אחרת, יפה וגדולה, עם מכונת כביסה וכיריים חשמליות ומדיח. לילה אחד הוא צעק שהוא חכם מדי בשביל העולם הזה והטיח אותה בפינת הקיר. היא הבינה שהייתה במרחק סנטימטרים אחדים ממכה שאולי הייתה גורמת לה להפסיק להיות. היא רצתה כל כך להיות לפתע. זה לא נמשך באופן רציף לאורך השנים הבאות, אבל למרבה המזל, שורה של גורמי רווחה וטיפול עשו ככל יכולתם כדי שתוכל לאפשר לעצמה את זה. ועדיין לפעמים היא מתגעגעת לזרועות האוהבות שנכרכו סביבה בעת רחיצת הכלים, לתלות ולנשיקות המוקירות של ילד אבוד כמוה.

מדריכת השיקום עמדה בפתח הדלת. "עשינו הרבה, הבית נראה נהדר", קראה המדריכה באופן שאפשר לקמצוץ גאווה לנפח את החזה שלה, "נתראה שוב בראשון בעשר". היא ליוותה אותה במורד המדרגות והשליכה את שקית האשפה, אך משהו מהזוהמה הורגש דבק בה ולא עוזב.

יום אחד הוא ימשיך הלאה, אולי. הוא יגיע להארה, ימצא עבודה ויאפשר לעצמו להיות נאהב בלי לפגוע ולהיפגע, הוא אפילו יתנצל. היא תיחל לטובתו באשר יהיה, היא תמחל לו ותקווה להחלמתו המלאה בכל ליבה, ועדיין תרגיש את תחושת המחנק ההיא בכל פעם שתעמוד מול צֶבֶר השאריות בתחתית הכיור.

תִּיקַךְ הַקָּטָן
תָּמִיד הָיָה גְדוֹשׁ
עַד אָפֶס מְקוֹם
וּבְכָל זֹאת
כְּשֶׁמִּישָׁהוּ נִזְקַק
לְכַדוֹר נֶגֶד כָּאֵב רֹאשׁ
פְּלִסְטֵר, מוֹצֵץ
סְפָרִיָּה עַל מְקַל
כְּקוֹסְמֵת
שְׁלֶפֶת מִדָּ
אֶת מְבַקְשׁוֹ

תִּיק רְקוּם
עִם רֵיחַ שֶׁל חוּ"ל
קָנָה לְךָ בְּכֶרֶתִים
כְּשֶׁכָּבַר הַבֵּן
שָׁגַדְל הַתִּיק
לֹא יִשְׁפִיעַ
עַל הַקֶּף תְּכוּלָתוֹ
תָּהָה
אִם תּוֹתִירִי מְקוֹם
גַּם לוֹ

יושבת בבית קפה בסמטה אפלולית. ריח של טחב בוחש את מחשבותיי ומערבל אליו בזחיות את הלחות העולה מאדי הקפה שלי. על הקיר מולי מודבק ברישול פוסטר ישן המציג פרסומת לסרט הודי משנות השבעים. הגיבור מהפוסטר הופך את דמיוני ואני מוחקת פסקה ארוכה שכתבתי אתמול. שתי נשים לבושות גרבוני תחרה שחורים מגחכות מילים בשפה לא ברורה. אחת מהן, זו עם הרכבת המבצבצת במעלה ירך ימין, מדליקה סיגריה. ריח זר נוסף לתמהיל אדי הקפה שלי. אני לוגמת ומנסה לבודד את טעמם המקורי של פולי המשקה מנשיפות הסיגריות והבושם. לשווא. סמיכותו של מסך העישון גוברת על איכות קולטני הטעם שבפי.

אני מביטה בשתיהן. העשן שמיתמר משפתי המעשנת נשאף באהבה אל גופה של חברתה. מישהו נכנס. נראה כזה 'קול'. הוא מביט סביב. אני פוגשת במבט שלו. תחושה של תקווה מחדשת את שק האכזבות המחורך שלי. הוא מתיישב לידי ומביט במחברת. "מה כותבת?" שואל ספק בלחש ספק במשחק חיזור שאינו מחייב. "הכול", אני עונה.

"אתה רוצה שיר אני כותבת. סיפור קצר, ארוך רומן

מכתב מדפיסה בקלות, לשלוח? זה סיפור ישן

פאנלים שונאת, תריסים, לא עלינו, שטיפה קשה לי מאוד

בלבשיל אני ככה, אופה לא משהו"

"אז מה את שווה? כל החיים לא למדת כלום?"

"אני מעולה בלהסיר אבק".

"אלטעזאכן", הוא קורא לי, "אלטעזאכן, את מוכנה לקרוא לי משהו".

האפלה שבחדר סוגרת עליי. "הולכת לאסוף דברים אחרים", אני ממלמלת ויוצאת.

מהחלון אני רואה אותו מתרווח ולוגם מכוס הקפה שלי.

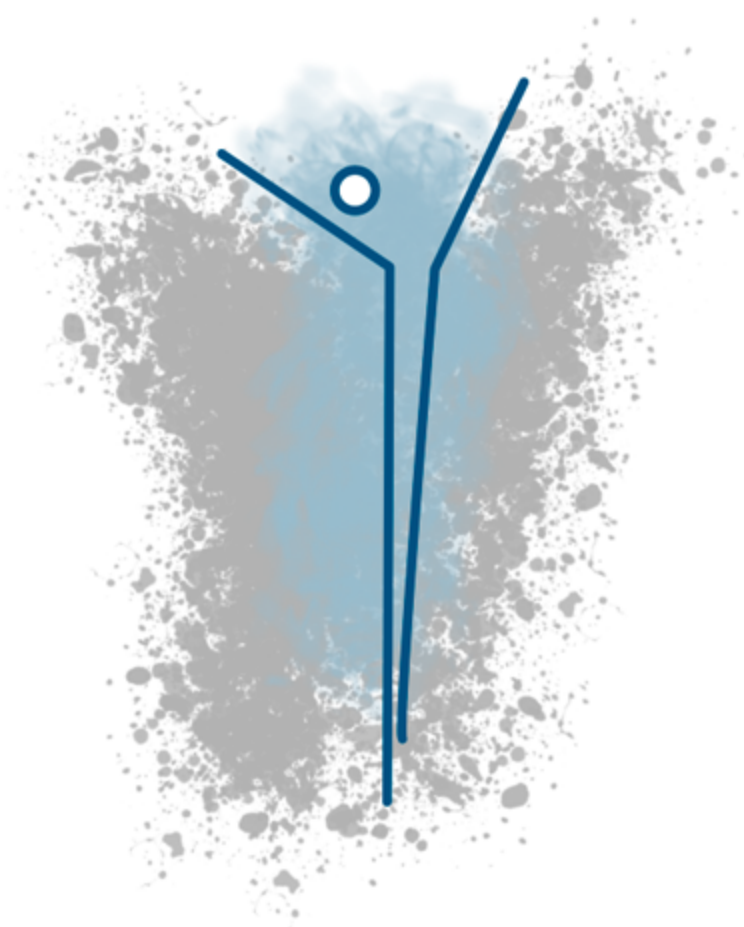

אִי־סְפִיקַת לֵב
תְּנוּעָה קְטָנָה
כְּמַעַט לֹא מְזַהָה
רְשָׁרוֹשׁ צֵלוֹן שְׁהוֹרֵד
אֲנִישׁת צִיר הַחֲלוֹן
נְקִישׁת מְנַעוּל קְטָנָה
שֶׁל דְּלַת עֲדִינָה

שׁוֹם דָּבָר לֹא נִטְרָק בְּסַעֲרָה
דָּבָר לֹא נֶאֱמָר, גַּם לֹא נִשְׁאַה שׁוֹם הַצְּהָרָה

אוֹלֵי צֵיִן שֵׁישׁ הַפְּרָעוֹת קְלוֹת
בְּנִשְׁימָה
סְמָנָה הַתְּרַחֲקוֹת בֵּינָ שְׁאִיפָה לְנִשְׁיפָה

וְאִז הִלְכֵתִי.

0077
דָּבָר קָטָן
יולי 2021
תמוז ה'תשפ"א

10

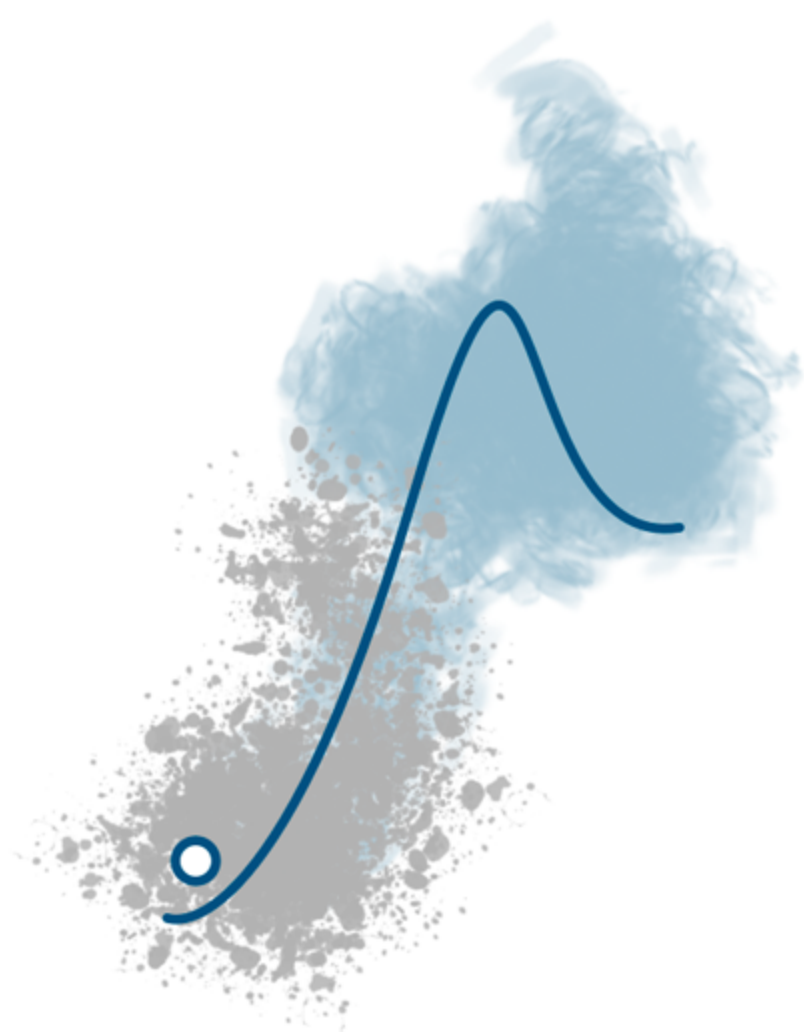
אירית כהן־נרגאון

הצליל שבתוכי

יָדַעְתִּי שְׁזָה הַצִּלִּיל שְׁלִי
שְׁמַתְפַּתֵּל בְּגוּפִי
שְׁגוֹבֵר עַל הָרוּחַ
שְׁמַרְכִּיב אוֹתִי עָלָיו.

יָדַעְתִּי שְׁזָה הַצִּלִּיל שְׁלִי
שְׁקוֹרָא לִי
לְלַכֵּת בְּעַקְבוֹתָיו
וּלְחַפֵּשׂ אֶת עֲצָמֵי
בְּתוֹכִי.

מייסד: אלירן דיין
עורך אחראי: יאיר בן־חור
עורכת משנה: עמליה ויניק
איורים ועיצוב גרפי: רובי גורדון

<http://motiv-magazine.co.il>

<http://facebook.com/motiv.magazine>

<http://bit.ly/motiv-youtube>

<http://instagram.com/motiv.magazine>

http://twitter.com/motiv_magazine

info@motiv-magazine.co.il

054-337-1373

[מוטיב \(כתב עת\) \[http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_\\(כתב_עת\\)\]\(http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_\(כתב_עת\)\)](http://he.wikipedia.org/wiki/מוטיב_(כתב_עת))

אנחנו מזמינים אתכם להשתתף בכתב העת שלנו.
הגיליון הבא של מוטיב יראה אור בעוד כחודש, ונושא: "מְשֶׁהוּ גָדוֹל".

בגיליון זה קראתם על הדברים הקטנים ביותר. הפעם אנחנו רוצים להתמקד דווקא בדברים הגדולים, הענקיים, העצומים. ספרו לנו על הרים, על פלנטות שלמות, על הדברים שאי אפשר להכיל במבט בודד, על הדברים שממלאים כמעט את המרחב כולו. למדו אותנו איך הם משפיעים על חיינו, ואיך חיינו אולי בכל זאת משפיעים עליהם.

אתם מוזמנים לשלוח את יצירותיכם בנושא זה עד לתאריך 20/7/2021 לכתובת הדואר האלקטרוני:

info@motiv-magazine.co.il

נא לשלוח עד שלוש יצירות בלבד ליוצר - שירים מנוקדים וסיפורים קצרים עד 550 מילה.